


*p. R. Ułodek + p. P. Słowiak*  
*27.05.2017 AS*  
ZA ZWROTNYM  
POTWIERDZENIEM OBIORU

MINISTERSTWO  
KULTURY I DZIEDZICTWA NARODOWEGO  
DEPARTAMENT OCHRONY ZABYTKÓW

**Ewa Bortkiewicz**  
Dyrektor

Warszawa, 19 MAJ 2017

DOZ-OAiK.051.34.2017.AJ

 Data: 2017-05-24 RPW/8483/2017	<b>Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków w Katowicach</b>	Pani
	24. 05. 2017	<b>Anna Ostrowska</b> Zastępca Śląskiego Wojewódzkiego Konservatora Zabytków
	Dz. ....	

Szanowna Pani Konservator,

Działając na podstawie art. 6 ust. 1 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o petycjach (Dz. U. 2014 poz. 1195 ze zm.), w załączeniu przekazuję wg właściwości petycję grupy podmiotów, reprezentowanych przez panią Anetę Borowik, zawierającą postulat objęcia ochroną konserwatorską, poprzez wpis do rejestru zabytków, budynku nadszybia „Rudolf” („Chrobry”) i dawnego budynku socjalnego (ob. magazynu głównego), wchodzących w skład zespołu kopalni „Anna” w Pszowie.

Proszę o szczegółową analizę sprawy oraz przekazanie do mojej wiadomości kopii odpowiedzi udzielonej autorom petycji.

Z up. Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego

Z up. MINISTRA KULTURY  
I DZIEDZICTWA NARODOWEGO  
DYREKTOR  
Departamentu Ochrony Zabytków  
*Ewa Bortkiewicz*  
Ewa Bortkiewicz

Otrzymują:

1. Adresat, ul. Francuska 12, 40-015 Katowice (+ załącznik)
2. Aneta Borowik, repr. grupę podmiotów wnoszących petycję, ul. Wspólna 22, 40-684 Katowice
3. A/a

*p. A. Jackna (051)  
1505178*

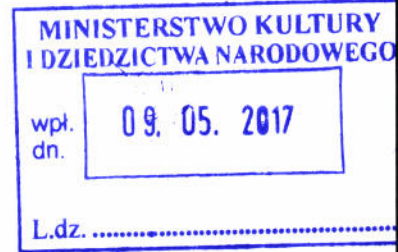
*p. A. Jackna (051)  
15.05.2017 DJ*

*DD2-0A:K. 051. 34.2017*

List otwarty w sprawie wpisania do rejestru zabytków budynku nadszybia Rudolf (Chrobry) oraz dawnego budynku socjalnego (obecnie magazynu głównego) kopalni „Anna” w Pszowie. EB

Do Generalnego Konserwatora Zabytków Pani dr hab. Magdaleny Gawin

Szanowna Pani Konserwator,



Zwracamy się z prośbą o zajęcie stanowiska w sprawie planowanych wyburzeń na terenie kopalni „Anna” w Pszowie.

Spółka Restrukturyzacji Kopalń planuje wyburzenie nadszybia Rudolf (Chrobry) najprawdopodobniej autorstwa światowej sławy architekta Hansa Poelziga i dawnego budynku socjalnego (obecnie magazynu głównego), który jest bez wątpienia jego dziełem. Spółka ogłosiła przetarg, który zostanie rozstrzygnięty 4 maja 2017 roku, dlatego też sprawa jest bardzo pilna.

O jakości spuścizny autora zagrożonych dzieł może świadczyć Pawilon Czterech Kopuł we Wrocławiu odrestaurowany niedawno dzięki wysiłkom Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

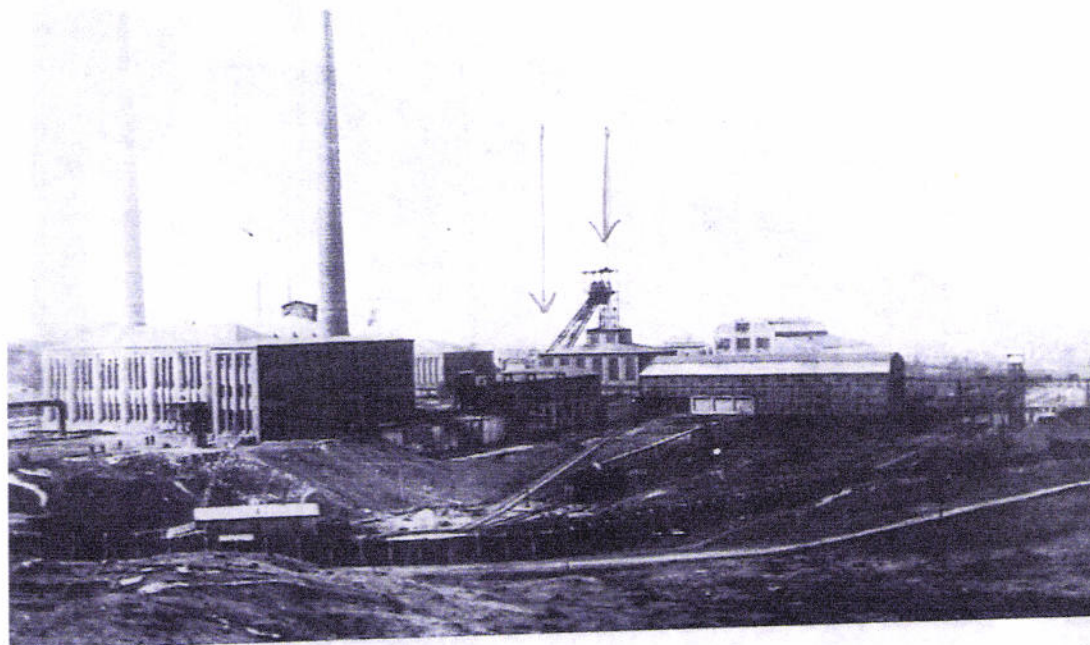
Przedstawiciel Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków w Katowicach w korespondencji wyraził opinię, że wpis do gminnej ewidencji jest wystarczającą formą ochrony, jednak jak pokazuje doświadczenie dla wspomianej Spółki jest to prawo fikcyjne. Przed kilku laty dziedzictwo narodowe poniosło niepowetowaną stratę – wyburzono zabudowania płuczki, sortowni i warsztatów kopalni „Anna” projektu Hansa Poelziga. Tą atrybucję potwierdzają projekty opublikowane przez H. Bolsa w jego pracy doktorskiej [H.S. Bols, Hans Poelzig und der „neuzeitliche Fabrikbau”, <http://hss.ulb.uni-bonn.de/2008/1615/1615.htm>].

Przedstawiciel Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków w Katowicach twierdzi, że zagrożone obiekty zostały wzniesione po II wojnie światowej, jednak nowe ustalenia naukowe oraz analiza formalno-stylistyczna przesuwają ich czas powstania na drugie dziesięciolecie XX wieku. Świadczy o tym zdjęcie z 23 maja 1918 roku opublikowane w książce B. Kołodziej [B. Kołodziej, Kopalnia „Anna” w latach 1832-2002 na dawnej i współczesnej fotografii, Pszów 2002] oraz w dostępnej w Internecie pracy doktorskiej H.S.

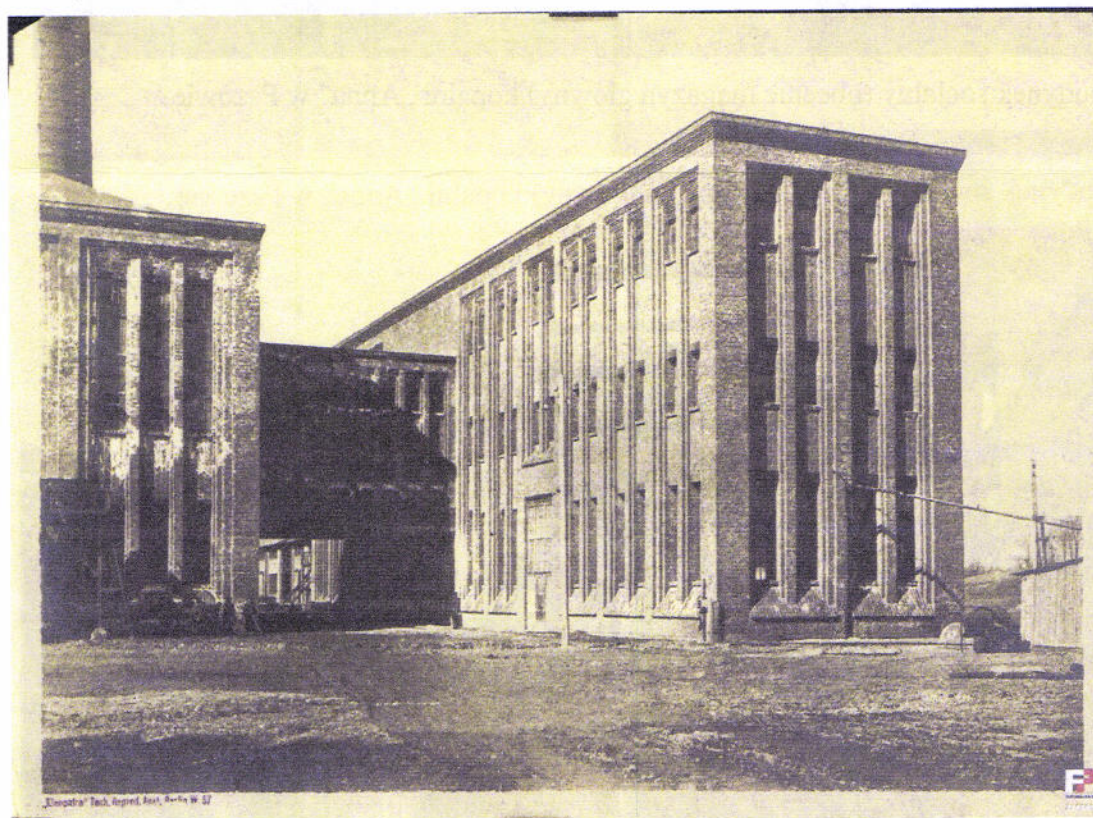
Bolsa [H.S. Bols, Hans Poelzig und der „neuzeitliche Fabrikbau“, <http://hss.ulb.uni-bonn.de/2008/1615/1615.htm>). Na fotografii są widoczne obydwie wspomniane budynki i w tym kontekście ich wpis do rejestru zabytków wydaje się zasadny. Ponadto zbieżność stylowa z należącymi do tego samego zespołu, a wpisanymi już do rejestru zabytków dawną elektrownią i maszynownią oraz detal i jakość wykonania są dowodami na autorstwo Poelziga. Za zachowaniem wspomnianych obiektów przemawiają również ich dobry stan techniczny oraz łatwość adaptacji do współczesnych celów.

Również dr Zbigniew Beiersdorf, niekwestionowany autorytet w dziedzinie ochrony zabytków oraz członek Wojewódzkiej Rady Ochrony Zabytków w Katowicach po analizie zebranych materiałów wyraził opinię o konieczności objęcia ścisłą ochroną całego zespołu złożonego z obiektów powstałych w drugim dziesięcioleciu XX wieku na terenie kopalni „Anna”, w tym budynku nadszybia Rudolf (Chrobry) oraz dawnego budynku socjalnego (obecnie magazynu głównego).

Nie pozwólmy, aby kolejne cenne zabytki architektury przemysłowej, świadczące o bogatej i niezwykle złożonej historii regionu zostały ~~rozrebrany~~!



Zdjęcie kopalni „Anna” w Pszowie z ok. 1916 r. z widocznymi zagrożonymi budynkami: nadszybiem oraz budynkiem socjalnym (ob. magazyn główny)



Budynek Elektrowni kopalni „Anna” w Pszowie, proj. H. Poelzig